

Sygn. akt VII U 3712/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant Stażysta Szymon Solecki

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018 r. w Poznaniu

odwołania **A. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

z dnia 24 października 2017 r., znak: (...)

oraz od decyzji z dnia 15 grudnia 2017 r., znak (...)

w sprawie **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o emeryturę pomostową

zmienia zaskarżone decyzje i przyznaje **A. S.** prawo do emerytury pomostowej od dnia 28 października 2017 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 października 2017 r. (znak (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 664 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku z dnia 2 października 2017 r., odmówił **A. S.** prawa do emerytury pomostowej, ponieważ wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie udowodnił wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy nie został przyjęty okres zatrudnienia ubezpieczonego od 1 stycznia 2009 r. do 28 lutego 2010 r., ponieważ zakład pracy nie złożył deklaracji (...) za ww. okres, tj. nie dokonał zgłoszenia pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach. Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku o emeryturę pomostową organ rentowy przyjął za udowodnione 43 lata, 2 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 24 lata, 3 miesiące i 23 dni stażu pracy w szczególnych warunkach.

A. S. w ustawowym trybie i terminie odwołał się od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Odwołujący podniósł, iż w jego ocenie organ rentowy dokonał nieprawidłowych ustaleń przyjmując, że odwołujący po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze lub chociażby błędnie nie rozważył możliwości przyznania odwołującemu prawa do emerytury pomostowej w myśl art. 49 ustawy. Odwołujący wskazał, że od 1984 r. do końca

czerwca 2012 r. na pełen etat wykonywał pracę kierowcy karetki pogotowia (pojazdu uprzywilejowanego), a zatem pracę, o której mowa w załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji, wskazując, że organ rentowy – po rozpoznaniu wniosku zawartego w odwołaniu z dnia 13 listopada 2017 r. – wydał w dniu 15 grudnia 2017 r. kolejną decyzję odmowną.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt VII U 3712/17.

Decyzją z dnia 15 grudnia 2017 r. (znak (...)), na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, po rozpoznaniu wniosku z dnia 13 listopada 2017 r., ZUS ponownie odmówił A. S. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ na dzień 1 stycznia 2009 r. wnioskodawca nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej wynoszącego co najmniej 15 lat. Organ rentowy wskazał, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w myśl art. 49 ustawy pomostowej nie został przyjęty okres od 1 sierpnia 1984 r. do 28 lutego 2010 r., ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie potwierdził, iż w powyższym okresie ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy pomostowej. Nadto za ww. okres nie zostały opłacone składki na Fundusz Emerytur Pomostowych.

A. S., w przepisany trybie i terminie, odwołał się również od tej decyzji ZUS, podtrzymując argumentację zawartą w odwołaniu od decyzji z dnia 24 października 2017 r. Nadto odwołujący podniósł, że kwestia opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych przez płatnika (zakład pracy) nie powinna negatywnie wpływać na uprawnienia emerytalne ubezpieczonego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt VII U 118/18.

Zarządzeniem z dnia 5 lutego 2018 r., na podstawie art. 219 k.p.c., połączono ww. sprawę do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą prowadzoną pod sygn. akt VII U 3712/17.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. S. urodził się (...), jego zawód wyuczony to elektromechanik, głównie jednak pracował jako kierowca. Odwołujący od 1977 r. posiada prawo jazdy kategorii B.

Dowód: odpis świadectwa ukończenia (...) w aktach osobowych odwołującego na k. 36; odpis prawa jazdy (seria (...), Nr (...)) – w aktach osobowych odwołującego na k. 36; świadectwa pracy z dnia 29 kwietnia 1978 r. oraz z dnia 31 stycznia 1979 r. - w aktach osobowych odwołującego na k. 36 oraz w aktach ZUS

W dniu 1 lutego 1979 r. Komisja Przyjęć do Pracy przy Wojewódzkiej Kolumnie (...) Sanitarnego w P. zakwalifikowała A. S. na stanowisko kierowcy samochodu sanitarnego lecznictwa otwartego od dnia 2 lutego 1979 r. w Rejonowej (...) w G. Na początku zatrudnienia odwołujący prowadził samochód sanitarny. W ramach dodatkowych czynności od 1 listopada 1981 r. odpowiadał za transport leków, materiałów do badań, krwi, protez i innych. Za te czynności odwołujący otrzymywał dodatkowe wynagrodzenie.

W dniu 25 lipca 1984 r. Kierownik Rejonowej (...) zwrócił się z pisemną prośbą do Dyrektora Wojewódzkiej Kolumny TS w P. o wyrażenie zgody na przeniesienie A. S. z działu lecznictwa otwartego do pogotowia ratunkowego.

Wobec wyrażenia zgody przez kierownictwo, z dniem 1 sierpnia 1984 r. powierzono odwołującemu obowiązki kierowcy karetki pogotowia ratunkowego. W związku z powyższym, przyznano mu wynagrodzenie, na które składało się: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych oraz premia uznaniowa.

Od tego momentu, tj. od dnia 1 sierpnia 1984 r., odwołujący nieprzerwanie aż do dnia rozwiązania stosunku pracy, tj. do dnia 30 czerwca 2012 r. był kierowcą karetki pogotowia ratunkowego. Odwołujący pracował w pełnym wymiarze czasu pracy (od 7.00 do 19.00 lub od 19.00 do 7.00 rano). Zdarzało się sporadycznie, że – w przypadku braku sanitariuszy lub podczas nagłego przypadku – pomagał przy noszeniu chorych.

Karetka, którą kierował odwołujący, jako pojazd uprzywilejowany była oznakowana sygnałami błyskowymi i dźwiękowymi oraz napisem „ambulans”, a także wyposażona w potrzebny sprzęt ratowniczy (m.in. respirator, butla z tlenem) i radiostację. Odwołujący jako kierowca karetki jeździł wraz z ratownikami do wypadków, porodów, zawałów, a także przewoził pacjentów do placówek psychiatrycznych w K., P. lub G..

Z dniem 1 grudnia 2001 r. odwołujący (w myśl art. 23¹k.p.) został przeniesiony do pracy w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w G.

Również w okresie po 31 grudnia 2008 r. odwołujący jeździł wyłącznie karetką pogotowia ratunkowego. Pracodawca nie odprowadził za odwołującego składek na Fundusz Emerytur Pomostowych za okres 2009-2012 i nie złożył deklaracji (...) za wskazane lata (tj. nie dokonał zgłoszenia pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach). Od stycznia 2010 r. do ubezpieczenia z tytułu pracy w szczególnych warunkach byli zgłoszeni do ZUS tylko kierowcy-ratownicy medyczni pracujący w zespołach wyjazdowych.

Pracodawca wystawił odwołującemu zwykle świadectwo pracy z dnia 2 lipca 2012 r., w którym w punkcie 8 stwierdził, że A. S. wykonywał pracę w szczególnych warunkach od dnia 1 sierpnia 1984 r. do 28 lutego 2010 r. na stanowisku kierowcy karetki pogotowia ratunkowego.

Z kolei w dniu 3 października 2017 r. zakład pracy, tj. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w G., wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazano, że A. S. w okresie od 1 sierpnia 1984 r. do 28 lutego 2010 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku kierowcy karetki pogotowia ratunkowego, które to stanowisko jest tożsame ze stanowiskiem kierowcy samochodu uprzywilejowanego w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, wymienionym w wykazie A, dziale VIII, poz. 2 pkt 1 załącznika do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej.

Odpowiadając na zobowiązanie sądu, w piśmie z dnia 12 marca 2018 r. (k. 44 w zw. z k. 38) zakład pracy ostatecznie wskazał, że A. S. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w okresie od 1 sierpnia 1984 r. do 31 grudnia 2009 r., pracując na stanowisku kierowcy pojazdu uprzywilejowanego (karetki pogotowia ratunkowego).

Dowód: protokół - opinia z dnia 1 lutego 1979 r., umowa o pracę z dnia 2 lutego 1979r., pismo z dnia 30 listopada 1981 r., pismo z dnia 25 lipca 1984 r., pismo z dnia 14 września 1984r., zawiadomienie o przeniesieniu z dnia 27 października 2000 r. – w aktach osobowych odwołującego na k. 36; pismo SPZOZ w G. z dnia 21 lutego 2018 r. – k. 35; świadectwo pracy z dnia 2 lipca 2012 r. – k. 27; świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 października 2017 r. – k. 10 akt emerytalnych odwołującego; zeznania świadka J. W. – k. 51v; zeznania świadka K. G. – k 51v-52; zeznania świadka L. P. – k. 52; zeznania odwołującego – k. 52-52v; pismo SPZOZ w G. z dnia 12 marca 2018 r. - k. 44

Wraz z odwołującym w SPZOZ w G. pracowali świadkowie:

- J. W., zatrudniony w powyższej placówce w okresie od 1980 r. do maja 2012 r. jako kierowca sanitarki, a następnie karetki,
- K. G., zatrudniony w okresie 1979-2012 jako kierowca sanitarki, a następnie karetki,
- L. P., zatrudniony w latach 1979-2012 jako kierowca karetki.

Wszyscy świadkowie otrzymali od pracodawcy potwierdzenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy decyzją z dnia 16 września 2013 r. (znak (...)) odmówił świadkowi J. W. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał on (zdaniem ZUS) pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie udowodnił co najmniej 15 lat wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uwzględnił okresu od 1 stycznia 2009 r. do 28 lutego 2010 r., ponieważ pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych jako podstawę prawną podał Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r., a powinien powołać się na wykaz stanowisk stanowiący załącznik Nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Nadto pracodawca nie opłacił składek na Fundusz Emerytur Pomostowych od 1 stycznia 2010 r. oraz nie złożył deklaracji (...) za lata 2009-2010, tj. zgłoszenia pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach.

J. W. odwołał się od powyższej decyzji. Wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. (sygn. akt VII U 5491/13) Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 16 września 2013 r. w całości i przyznał J. W. prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 lipca 2013 r. Wyrok ten jest prawomocny.

Dowód: zeznania świadka J. W. – k. 51v; zeznania świadka K. G. – k. 51v-52; zeznania świadka L. P. – k. 52; zeznania odwołującego – k. 52-52v; wyrok wraz z uzasadnieniem wydany w sprawie VII U 5491/13 Sądu Okręgowego w Poznaniu

Odwołujący posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W dniu 28 października 2017 r. odwołujący ukończył 60 lat.

W dniu 2 października 2017 r. odwołujący złożył wniosek o emeryturę pomostową. Na dzień złożenia wniosku odwołujący nie pozostawał w zatrudnieniu.

Bezsporne

W dniu 24 października 2017 r. i 15 grudnia 2017 r. ZUS wydał zaskarżone w niniejszym postępowaniu decyzje odmowne.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- dokumentów zebranych w aktach sprawy, w szczególności na k. 35, 36 i 44,
- dokumentów zebranych w aktach organu rentowego dot. odwołującego,
- zeznań świadków: J. W., K. G. oraz L. P.,
- zeznań odwołującego A. S..

Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom, które okazały się w pełni przydatne, a nadto żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich autentyczności i prawdziwości, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Są to dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w zakresie ich kompetencji. Natomiast dokumenty prywatne korzystały jedynie z domniemania autentyczności oraz domniemania, iż zawarte w nich oświadczenia złożyła osoba, która je podpisała (art.245 k.p.c.).

Fakt nie kwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów pozwolił na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Wskazać należy, że w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych okoliczności wynikające z dokumentu prywatnego mogą być dowodzone wszelkimi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego środkami dowodowymi.

Szczególnie istotne okazały się dokumenty zawarte w aktach osobowych odwołującego, w szczególności „zwykłe” świadectwo pracy z dnia 2 lipca 2012 r. oraz świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 października 2017 r., a także pisma nadesłane w toku postępowania sądowego przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w G. (k. 35 i k. 44), z których wynikało, że odwołujący nieprzerwanie od 1 sierpnia 1984 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca karetki pogotowia ratunkowego i to również po dniu 31 grudnia 2008 r.

Wobec treści pisma zakładu pracy z dnia 12 marca 2018 r. (k. 44) oraz faktu, iż strony pisma tego nie zakwestionowały (k. 52) nie ulega wątpliwości, że odwołujący A. S. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w okresie od 1 sierpnia 1984 r. do co najmniej 31 grudnia 2009 r. (a więc przez znacznie ponad 15 lat), pracując na stanowisku kierowcy pojazdu uprzywilejowanego (karetki pogotowia ratunkowego).

Zeznania odwołującego zasługiwały na nadanie im przymiotu wiarygodności. A. S. w rzeczowy, spontaniczny, logiczny i szczegółowy sposób opisał przebieg swojej pracy zawodowej w okresie 1984 – 2012 jako kierowcy pojazdu uprzywilejowanego – karetki pogotowia ratunkowego. Jego zeznania były spójne, konsekwentne i obiektywne oraz znajdowały potwierdzenie w dokumentach, a także w zeznaniach świadków.

Sąd dał także wiarę zeznaniom wszystkich przesłuchanych w sprawie świadków, tj. J. W., K. G. oraz L. P.. Świadczenie ci pracowali z odwołującym przez cały okres sporny w SPZOZ w G., wykonując także obowiązki kierowcy karetki, dzięki czemu posiadali wiedzę o warunkach jego pracy. Ich zeznania pozwalały w sposób wiarygodny ustalić rzeczywisty charakter i czasokres pracy odwołującego.

W ocenianych zeznaniach odwołującego i świadków nie dostrzeżono istotnych sprzeczności, tak wewnętrznych, jak i w stosunku do innych zgromadzonych dowodów rzeczowych i osobowych, które podważałyby ich wiarygodność i wartość dowodową.

Dowody jakimi dysponował Sąd, tj. dokumenty z zakładu pracy w powiązaniu z zeznaniami ww. świadków i odwołującego, okazały się wystarczające dla poczynienia niebudzących wątpliwości ustaleń w przedmiocie wykonywania przez odwołującego pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy pomostowej przez cały okres sporny, w tym w szczególności po dniu 31 grudnia 2008 r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

A. S. ubiegał się o przyznanie prawa do emerytury pomostowej, powołując się na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych. Wniosek odwołującego należało rozpatrywać poprzez pryzmat przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 664 ze zm.).

Emerytury pomostowe zapowiedziane w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383), zostały wprowadzone do systemu ubezpieczeń społecznych przez ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 r.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 24 ust. 2 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyjątkiem ubezpieczonych mających prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 32 (szczególne warunki lub charakter zatrudnienia), art. 33 (działalność twórcza lub artystyczna), art. 39 (emerytura górnicza), art. 40 i 50 (emerytura kolejowa), art. 46 (przesłanki udzielenia emerytury), art. 50a (uprawnienia do emerytury górniczej), i art. 50e (nieprzerwany okres pracy górniczej), art. 184 (prawo do emerytury urodzonych po 31 grudnia 1948 r.) oraz w art. 88 (okresy

zatrudnienia uprawniające do przejścia na emeryturę ustawy, o której mowa w art. 150), zostaną ustanowione emerytury pomostowe.

Przepis art. 4 ustawy pomostowej stanowi z kolei, że prawo do tego świadczenia przysługuje pracownikowi, który spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy, prace w szczególnych warunkach, to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ww. ustawy.

W myśl art. 3 ust. 3 ustawy, prace o szczególnym charakterze, to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ww. ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w art. 3 ust. 1 (art. 3 ust. 4 ustawy).

Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w art. 3 ust. 3 (art. 3 ust. 5 ustawy).

W myśl art. 3 ust. 7 ustawy, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Stosownie do art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w art. 32 ust. 1 (tj. wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

W myśl art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odsyła do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, wymienione są w wykazie A stanowiącym załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia.

Wskazane w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej muszą być spełnione łącznie. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 1 tej ustawy, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa.

W niniejszej sprawie, bezsporne było, że A. S. spełnił warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej określone w art. 4 pkt 1-2, 4, 5 i 7 ustawy. W zaskarżonej decyzji z dnia 24 października 2017 r. organ rentowy wskazał, że odwołujący legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach/szczególnym charakterze wynoszącym 24 lata, 3 miesiące i 23 dni. Odwołujący aktualnie spełnia również warunek z pkt. 3 powyższego artykułu, tj. ukończył 60 lat w dniu (...)

Sporne było natomiast to, czy odwołujący spełnił przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej określone w art. 4 pkt 6) ustawy, a mianowicie czy po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej.

Organ rentowy do pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy nie przyjął okresu zatrudnienia ubezpieczonego po dniu 31 grudnia 2008 r., ponieważ zakład pracy nie złożył deklaracji (...) za ww. okres, tj. nie dokonał zgłoszenia pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach ani nie opłacał za niego za ten okres składek na Fundusz Emerytur Pomostowych.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż przyznanie prawa do emerytury pomostowej nie jest uzależnione od przedłożenia przez płatnika druków (...) czy też opłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, lecz od wykonywania przez pracownika pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 października 2015 r. I OSK 921/14; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 23 marca 2017 r., III AUa 1925/16). Wobec tego ustalenia wymagało czy pracę wykonywaną przez odwołującego można zakwalifikować do prac wykonywanych w szczególnych warunkach w rozumieniu przywołanej już ustawy o emeryturach pomostowych.

W wydanym przez pracodawcę świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 3 października 2017 r. pracodawca powołał się na przepisy załącznika do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej, zgodnie z którym jako prace w szczególnym charakterze należy uznać, prace kierowców (...) samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych – prace na stanowisku kierowcy samochodu uprzywilejowanego w ruchu (wykaz A, dział VIII, poz. 2 pkt 1).

Tożsamość sformułowanie stanowiska zawarte jest również w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z Wykazem A, działem VIII (w transporcie i łączności), pkt 2

za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważana była praca kierowców samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych.

Z kolei w załączniku nr 2, pozycji 9 ustawy o emeryturach pomostowych jako prace w szczególnym charakterze wskazano prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych.

Definicję pojazdu uprzywilejowanego zawiera, nieobowiązująca już, ustawa z 1 lutego 1983 r. Prawo o ruchu drogowym stanowiąc w art. 4 pkt 15), że jest to pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zamiennym tonie; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane Sił Zbrojnych lub Milicji Obywatelskiej, wysyłające dodatkowo czerwone światło błyskowe. Taki pojazd w razie, gdy uczestniczy w akcji związanej z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia lub w razie konieczności zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego, może korzystać z ułatwień w ruchu drogowym po włączeniu jednocześnie sygnału dźwiękowego i świetlnego - art. 43 ust. 1. Pojazdami uprzywilejowanymi są m.in. karetki sanitarne pogotowia ratunkowego i pojazdy organów i jednostek organizacyjnych podległych MSW, z wyjątkiem przedsiębiorstw - § 23 pkt 2 i 5 Rozporządzenia Ministra Komunikacji z 08 grudnia 1983 r. w sprawie warunków technicznych i badań pojazdów. Wyposażone są one w sygnały ostrzegawcze: dźwiękowy o zmiennym tonie i świetlny błyskowy o niebieskiej barwie umieszczone na zewnątrz pojazdu (świetlny na dachu) - § 24 i 25 rozporządzenia. Karetka sanitarna pogotowia ratunkowego powinny mieć barwę kremową lub żółtą samochodową z niebieskim pasem wyróżniającym. Dla karetek reanimacyjnych dopuszczono dodatkowo pasy wyróżniające barwy czerwonej, umieszczone wokół dachu oraz bezpośrednio pod pasem barwy niebieskiej - § 27. Podobne regulacje zawiera § 23, 24 i 27 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 01 lutego 1993 r. w sprawie warunków technicznych i badań pojazdów (Dz.U. Nr 21, poz. 91).

Ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w pierwotnym tekście w podobny sposób określiła rodzaje pojazdów uprzywilejowanych wskazując w art. 53 ust. 1, że takim pojazdem jest m.in. pojazd samochodowy pogotowia ratunkowego ale też Policji czy jednostki nie wymienionej w pkt 1-8, jeżeli jest używany w związku z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego - na podstawie zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ogólną definicję pojazdu uprzywilejowanego zawiera natomiast art. 2 pkt 38 ustawy stanowiąc, że jest to pojazd wysyłający sygnały świetlne w postaci niebieskich świateł błyskowych i jednocześnie sygnały dźwiękowe o zmiennym tonie, jadący z włączonymi światłami mijania lub drogowymi; określenie to obejmuje również pojazdy jadące w kolumnie, na której początku i na końcu znajdują się pojazdy uprzywilejowane wysyłające dodatkowo sygnały świetlne w postaci czerwonego światła błyskowego.

Korzystanie z uprzywilejowania pojazdu polega na możliwości nie stosowania się do przepisów o ruchu pojazdów, zatrzymaniu i postoju, do znaków i sygnałów drogowych w razie uczestnictwa w akcji związanej z ratowaniem życia lub zdrowia ludzkiego albo z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa lub porządku publicznego lub w przejeździe kolumny pojazdów uprzywilejowanych, w wykonywaniu zadań związanych bezpośrednio z zapewnieniem bezpieczeństwa osób zajmujących kierownicze stanowiska. Korzystanie z uprzywilejowania wymaga włączenia sygnałów świetlnych i dźwiękowego.

Zacytowane regulacje wskazują na sens uprzywilejowania pojazdów w ruchu drogowym, który polega na ułatwieniu możliwie szybkiego dotarcia do określonego miejsca pojazdom biorącym udział w akcjach ratowniczych albo w celu zmniejszenia skutków katastrofy. Pojazd ma status uprzywilejowanego zawsze, jeśli spełnia kryteria ustawowe, a jedynie korzystanie z uprzywilejowania jest dozwolone w sytuacjach określonych prawem. W konsekwencji kierowca pojazdu, który to pojazd ma status uprzywilejowanego, jest zawsze „kierowcą samochodu uprzywilejowanego w ruchu drogowym” niezależnie od tego, czy przez cały czas pracy korzysta z uprzywilejowania uczestnicząc w akcjach ratowniczych.

W konsekwencji okres pracy odwołującego się na stanowisku kierowcy karetki pogotowia ratunkowego jako pojazdu uprzywilejowanego jest okresem pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu załącznika 2, poz. 9 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób niewątpliwy wykazało, że A. S. od dnia 1 sierpnia 1984 r. do co najmniej 31 grudnia 2009 r. (tj. znacznie ponad wymagane 15 lat) wykonywał pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy pomostowej jako kierowca pojazdu uprzywilejowanego - karetki pogotowia ratunkowego. Karetka, którą kierował odwołujący, jako pojazd uprzywilejowany była oznakowana sygnałami błyskowymi i dźwiękowymi oraz napisem „ambulans”, a także wyposażona w potrzebny sprzęt ratowniczy (m.in. respirator, butla z tlenem) i radiostację. Odwołujący jako kierowca karetki jeździł wraz z ratownikami do wypadków, porodów, zawałów, a także przewoził pacjentów do placówek psychiatrycznych w K., P. lub G..

Zatem wbrew twierdzeniom organu rentowego, odwołujący nie tylko przed 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy pomostowej, ale także po dniu 31 grudnia 2008 r., co wynika zarówno z zeznań świadków, jak i odwołującego, a także z dokumentów zebranych w toku sprawy. W piśmie z dnia 12 marca 2018 r. (k. 44 w zw. z k. 38) zakład pracy ostatecznie wskazał, że A. S. wykonywał pracę w warunkach szczególnych (w szczególnym charakterze) w rozumieniu przepisów art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w okresie od 1 sierpnia 1984 r. do 31 grudnia 2009 r., pracując na stanowisku kierowcy pojazdu uprzywilejowanego (karetki pogotowia ratunkowego). Podkreślić należy, że organ rentowy nie zakwestionował powyższych ustaleń.

Konkludując, skoro odwołujący pracował w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008 r., to są podstawy do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż jest spełniona przesłanka określona w pkt 6 tego przepisu. Pozostałe przesłanki z art. 4 ustawy nie były kwestionowane.

Na marginesie Sąd wskazuje, iż nawet gdyby odwołujący nie wykazał, że po dniu 31 grudnia 2008 r. pracował w szczególnym charakterze, to i tak nabyłby on prawo do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 tejże ustawy. W myśl tego przepisu prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miał wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Analiza treści cytowanego przepisu art. 49 prowadzi do wniosku, że regulacja ta znajduje zastosowanie w stosunku do osób, które legitymują się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, ale nie wykonywały takiej pracy po dniu 31 grudnia 2008 r. Przepis ten w miejsce warunku z art. 4 punkt 6) omawianej ustawy wprowadza wymaganie, aby wnioskujący spełniał w dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 2009 r., warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013r., II UK 159/13). Zatem osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych - por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11).

Powyższe oznacza, że kryterium weryfikacji szczególnego charakteru prac wykonywanych do dnia 31 grudnia 2008 r. stanowią w analizowanym przypadku przepisy nowej ustawy, tj. ustawy o emeryturach pomostowych, a nie dotychczas obowiązujące, tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Bezpośrednią konsekwencją tego jest obowiązywanie wykazu prac w warunkach szczególnych z ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. W wykazie tym, jak już była mowa wyżej, w załączniku nr 2, pod poz. 9 jako prace w szczególnym charakterze wskazano prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych. Jak wykazało postępowanie dowodowe, odwołujący wykonywał właśnie taką pracę (w rozumieniu ustawy pomostowej) przez ponad 15 lat i to nawet przy hipotetycznym założeniu, że nie kontynuowałby po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze.

W niniejszej jednak sprawie zostało wykazane, że odwołujący spełnił wszystkie przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej, o których mowa w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej powstaje z dniem spełnienia warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Niemniej jednak przepis odsyłający zawarty art. 26 ust. 1 tej ustawy stanowi, że emeryturę pomostową wypłaca się za miesiąc kalendarzowy w terminach i na zasadach przewidzianych dla wypłaty emerytur określonych w art. 129, art. 130, art. 132-135 i art. 137 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Datę przyznania emerytury reguluje przepis art. 129 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach, który stanowi, iż świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek. Wniosek o przyznanie emerytury pomostowej odwołujący złożył w dniu 2 października 2017r., natomiast wiek 60 lat życia osiągnął w dniu 28 października 2017 r., zatem należy przyjąć, że odwołujący nabył prawo do emerytury pomostowej od daty ukończenia wieku emerytalnego.

Mając powyższe na względzie, Sąd - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżone decyzje i przyznał odwołującemu prawo do emerytury pomostowej od dnia 28 października 2017 r.

(-) M. M.